

La custòdia del territori

Una eina per a involucrar tots els agents

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Què és la XCN?

- ▶ Associació de 2n nivell.
- ▶ Creada el 2003 com a XCT, declarada d'Utilitat Pública el 2006.
- ▶ Canvia el nom i amplia la missió el 2019 (XCT + XVAC).
- ▶ Actualment amb 150 entitats membres.

Què fa la XCN?

- ▶ Promou la conservació i gestió sostenible del patrimoni natural, la seva rellevància social i els seus valors culturals i paisatgístics.
- ▶ Dóna suport al tercer sector ambiental i a les institucions, especialment en la custòdia del territori i el voluntariat ambiental a Catalunya.

La custòdia del territori

Per què conservar des de la societat?

- ▶ Conservar els espais naturals
- ▶ Aturar la pèrdua de biodiversitat
- ▶ Mantenir els paisatges

És responsabilitat de TOTHOM, no únicament de les administracions públiques.

Custodiar significa tenir cura

La custòdia del territori

Una eina de consens

Treball conjunt de nombroses persones, procedents de col·lectius diferents, vers un objectiu comú.

La custòdia del territori

Objectiu

Implicar institucions i persones propietàries i usuàries de terres en la conservació i el bon ús dels recursos naturals, paisatgístics i culturals, en col·laboració contínua amb les entitats de custòdia, i amb el suport d'una gran diversitat d'agents de la societat civil.

Model

- ▶ Implicació de la ciutadania.
- ▶ Acords voluntaris: diàleg i consens.

Mitjans

- ▶ Acord (contracte/conveni) adaptable (en alguns casos, acord verbal).
- ▶ Contacte regular.
- ▶ Seguiment anual de la finca i dels acords per part de l'entitat de custòdia.

La tasca de les entitats de custòdia

Principals accions que duen a terme les entitats de custòdia

- ▶ Contactar els propietaris, negociar i arribar a acords de custòdia.
- ▶ Donar suport tècnic i econòmic als propietaris.
- ▶ Planificar, restaurar i gestionar àrees d'interès natural, amb l'ajuda de voluntaris i d'altres organitzacions.
- ▶ Fer el seguiment dels acords, vetllant pel compliment dels objectius.
- ▶ Promoure la conscienciació de la ciutadania, organitzant activitats de voluntariat i educació ambiental.
- ▶ Fer estudis per a identificar les zones on intervenir o millorar la gestió.
- ▶ Promoure activitats econòmiques sostenibles, com l'agricultura, la gestió forestal o l'ecoturisme.
- ▶ Treballar per a la captació de fons.

El paper de l'administració pública

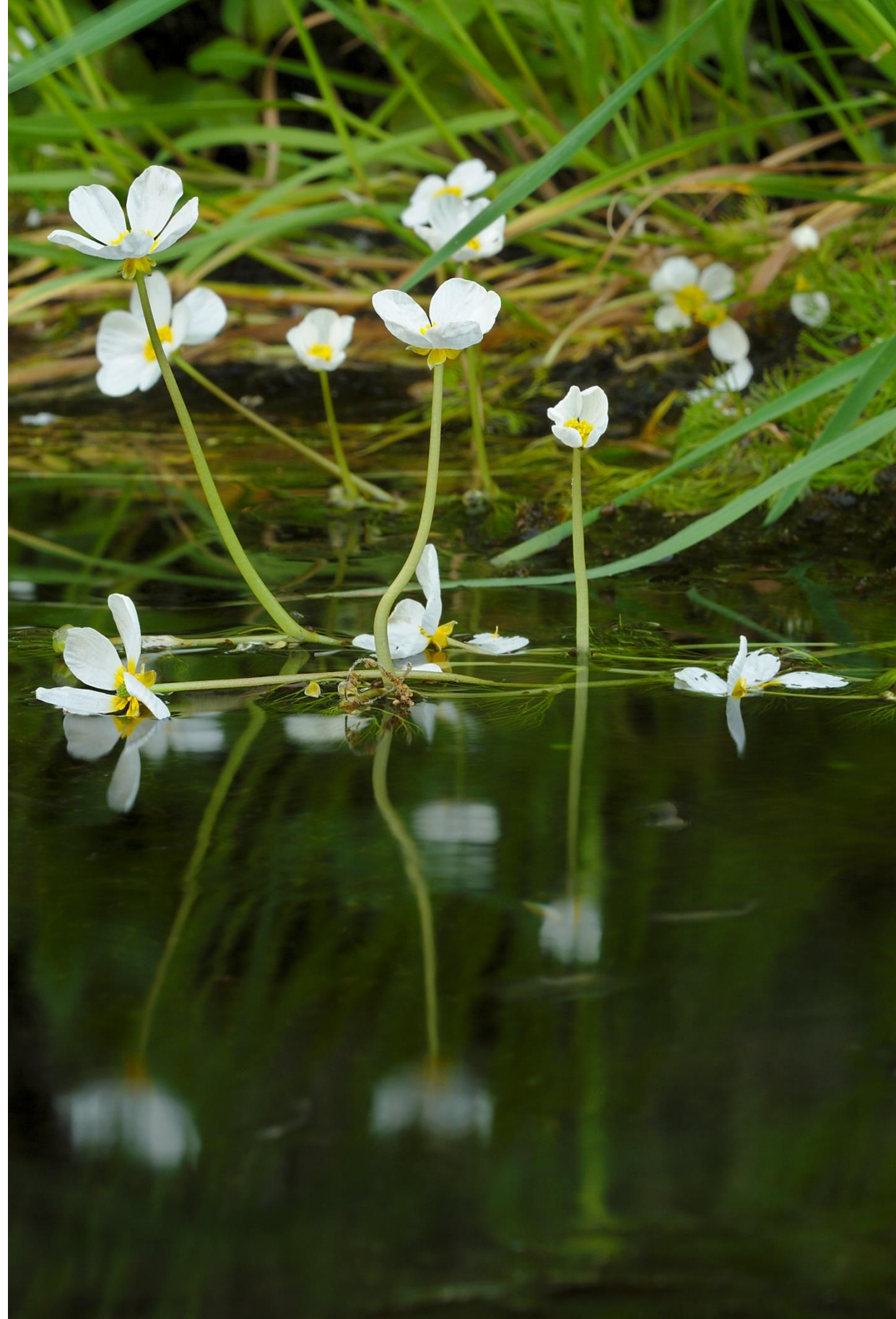
L'administració pública pot desenvolupar diversos rols

- ▶ Entitat de custòdia.
- ▶ Propietari.
- ▶ Facilitador de l'acord entre les parts o en la cerca d'actors.
- ▶ Desenvolupament legal.
- ▶ Suport econòmic (subvencions i ajuts).

El contracte o conveni de custòdia

Característiques generals

- ▶ Entre la propietat (pública o privada) i una entitat de custòdia (privada sense ànim de lucre, o també pública).
- ▶ Basat en les voluntats de les dues parts.
- ▶ Finalitat de conservació, amb altres objectius compatibles.
- ▶ Adaptabilitat a les condicions locals, als propietaris i a les entitats.

Apartats del contracte o conveni de custòdia

Identificació de les parts

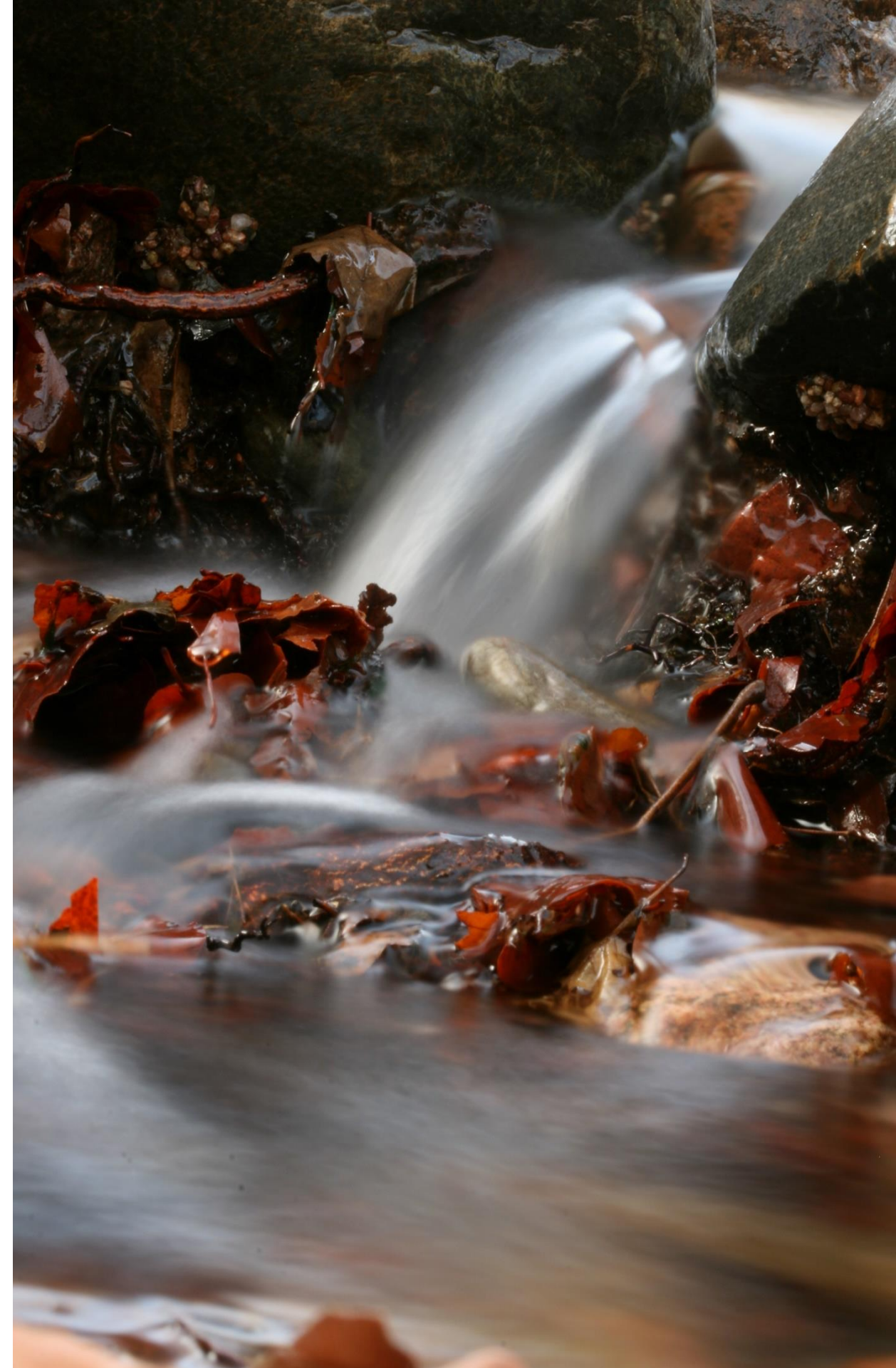
- ▶ Propietari i entitat de custòdia.

Expositius

- ▶ Situació, descripció i valors naturals.
- ▶ Característiques i objectius de l'entitat.
- ▶ Objectius del contracte/conveni.

Pactes

- ▶ Compromisos i obligacions de les parts.
- ▶ Durada, extinció i penalitats.
- ▶ Tractament de dades personals.
- ▶ Resolució de conflictes.

Problemes pràctics

- Actuació en domini públic (competències administració estatal o autonòmica)
- Durada dels convenis
- Fixació d'una contraprestació econòmica als convenis
- Altres: TORN OBERT

Experiències de custòdia a Catalunya

Associació d'Amics del Projecte Boscos de Muntanya (Pallars Sobirà)

- ▶ Gestió de boscos comunals al Pirineu amb camps de treball
- ▶ Acords amb diferents administracions competents.
- ▶ Col·laboració amb ajuntaments, Parc Natural de l'Alt Pirineu, propietats comunals, serveis forestals comarcals...
- ▶ Treballs forestals per a manteniment i restauració, i conservació d'hàbitats i espècies, com el gall fer.

www.projecteboscos.cat

GINESTARRE

PASTURES I RAMATS AL TERRITORI DE L'ÓS

Recuperació i manteniment de pastures i camins ramaders tradicionals i gestió forestal sostenible a l'entorn de la Vall de Cardós (Pallars Sobirà).

ESPINAVELL

CAMINS I CABANES ENTRE FREIXEDES

Recuperació i manteniment de camins ramaders tradicionals a l'entorn de la Vall de Camprodon (Ripollès).

MASSÍS DE L'ORRI

EL GALL FER I LA FORÇA DE L'AIGUA

Bioenginyeria de paisatge, gestió forestal i manteniment de pastures al barranc de Port-Ainé i entorn del Massís de l'Orri (Pallars Sobirà).

CATALUNYA AL DIA

TOTS ELS ÀUDIOS

WEB DEL PROGRAMA

El projecte Boscos de Muntanya necessita 300 voluntaris ambientals per aquest estiu al Pirineu

24/05/2018

DESCARREGA

INSEREIX

El projecte Boscos de Muntanya necessita 300 voluntaris per treballar aquest estiu a les muntanyes del Pirineu. La iniciativa, que segueix un model suís, anima els voluntaris de les ciutats perquè ajudin a recuperar boscos i espais naturals d'alta muntanya.

MÉS ÀUDIOS DEL PROGRAMA

TOTS

Experiències de custòdia a Catalunya

Associació Marques de Pastor (Pallars Jussà)

- ▶ Petits allotjaments i empreses turístiques col·laboren per crear productes turístics responsables.
- ▶ Fomenten la responsabilitat ambiental de persones locals i visitants, i el consum i la promoció de productes locals.
- ▶ Restauen murs de pedra seca i promouen microreserves.
- ▶ Han creat una ruta per etapes (El Cinquè Llac).

www.gratitudpallars.cat/associacio-marques-pastor

El Projecte

INSCRIPCIÓ
Suma't al voluntariat

CALCULADORA
Compensa la petjada

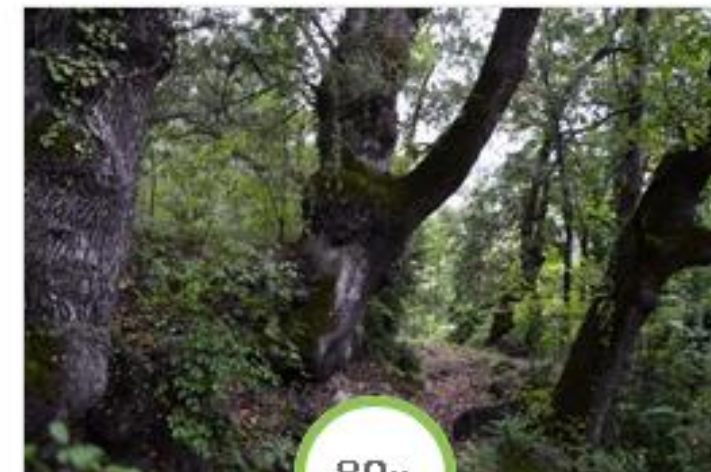
Gratitud, responsabilitat social i turística al Pallars

La **gratitud** és un sentiment d'estima per quelcom rebut i el desig de correspondre-hi. És una emoció extraordinàriament positiva: reforça llaços i sentiments de pertinença. Els que la practiquen són, precisament, els seus principals beneficiats. Crea una riquesa interior que perdura en els moments difícils.

El projecte **Gratitud** vol ajudar a retornar a la natura, al paisatge i al territori tota la felicitat que ens procuren. **Gratitud** vol reforçar els vincles entre les persones —locals i visitants— i els valors del territori a través de propostes de protecció de la naturalesa i de recuperació de patrimoni. **Més informació.**

Qui som

Gratitud és un projecte impulsat per l'associació **Marques de Pastor, el Consorci Leader Pirineu Occidental** i per tots els voluntaris compromesos amb la recuperació i difusió del patrimoni pirinenc. Marques de Pastor és l'associació que impulsa la proposta ecoturística **El Cinquè Llac**, una ruta a peu, per etapes, que ressegueix antics camins dels Pallars i l'Alta Ribagorça.

89%

MICRORESERVA LA TREMOLUGA DE NAENS

Implica't en la conservació de La Tremoluga de Naens, un bosquet ple de vida on pots venir a reconnectar amb la natura i omplir-te d'energia.

891,18 € de 1000,00 €

790,00 € Donació Web

101,18 € Compensat (622,11 kg CO₂eq)

DONA

4040

Bosses plàstic estalviades

144

Voluntaris

5

Causas

575

metres de camins recuperats

Gràcies!

msalazar@xcn.cat